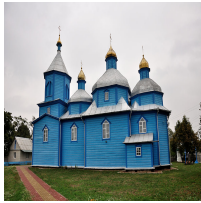

В. О. Кулибчук, О. В. Феленюк

Могиляни

МОГИЛЯНИ – село Острозького району Рівненської області. Могилянів. сільс. раді підпорядк. с. Черняхів. М. знаходяться на правому березі р. Горинь (притока Прип'яті, бас. Дніпра), за 13 км від райцентру та декілька км на Сх. від межі зі Славут. р-ном Хмельн. обл. Через село протікає мала р. Грабовець. Пл. 2,23 км². За переписом насел. 2001, проживали 1370 осіб; станом на 2018 – 1376 осіб; переважно українці. Залізнична станція. За даними В. Антоновича («Труды одиннадцатого археологического съезда в Киеве. 1899», Москва, 1901, т. 1), наприкінці 19 ст. на довколиш. полях було понад 30 давніх курганів-могил (саме від них і походить назва села). Від епонім. могильника у М. названо археол. культуру Могилянська група. Виявлено артефакти трипіл., кулястих амфор, комарів. і городоцент-здовбиц. культур, шнур. кераміки та тшинецько-комарів. культурно-істор. спільностей, давньорус. часу. Знайдено крем'яні ножі, молотки, долота, римські монети, з середньовіч. і новіт. часів – залишки зброї, предметів побуту, знарядь праці; розкопано давні осередки гончар., ливар. і смолокур. промислів. Уперше М. згадуються 1546 у судовому вирокі серед переліку спір. маєтностей Остроз. княгині Беати та князя Заславського. 1622 княгиня Анна-Алоїза Ходкевич (донька Олександра Острозького) подарувала село єзуїт. колегії. Жит. брали участь у повстаннях під керівництвом К. Косинського (1591–93) і С. Наливайка (1594–96) та Визв. війні під проводом Б. Хмельницького. За Андрусів. перемир'ям 1667 М. залишилися у складі Польщі. Від 1772 після заборони єзуїт. ордену належали князям Яблоновським, а пізніше – поміщикам Антроповим. 1794 збудовано дерев'яну церкву Вознесіння Господнього (нині пам'ятка архітектури місц. значення, належить громаді УПЦ КП). За 2-м поділом Польщі 1793 відійшли до Рос. імперії. 1795–1925 – у складі Остроз., 1925–39 – Здолбунів. пов.; 1796–1920 – Волин. губ.; 1921–39 – Волин. воєводства. 1882 відкрито церк.-парафіял. школу. Наприкінці 19 ст. було 89 дворів, проживали 750 осіб. 1920–39 – у складі Польщі, від 1939 – УРСР. Від червня 1941 до лютого 1944 – під нім.-фашист. окупацією. До серед. 1950-х рр. вело збройну боротьбу підпілля ОУН–УПА. Нині працюють ТОВи «Агрооксамит» і «Поліхім». У М. – заг.-осв. школа, дитсадок; культурно-дозвіл. комплекс, клуб, б-ка; амбулаторія заг. практики сімей. медицини; відділ. ощадбанку. Функціонує нар. вокал. ансамбль. Також діє реліг. громада християн віри євангельської.

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Цинкаловський О. Стара Волинь і Волинське Полісся: Краєзн. слов. – від найдавніших часів до 1914 р. Т. 2. Вінніпег, 1986.

Бібліографічний опис:

Могиляни / В. О. Кулибчук, О. В. Феленюк // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2019. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-69556>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).